

ТЕРМИНИ И ОПРЕДЕЛЕНИЯ

„Тероризъм” – всяко престъпление по чл. 108а, ал. 1 - 4, ал. 6 и 7, чл. 109, ал. 3, чл. 110, ал. 1, предложение шесто и ал. 2, чл. 308, ал. 3, т. 1 и чл. 320, ал. 2 от Наказателния кодекс.

„Терористичен акт” – акт, с който се осъществява тероризъм.

„Антитерористична операция” – съгласувани по цел, време, място и задачи действия, провеждани под единно ръководство за предотвратяване и/или пресичане на терористичен акт или за преодоляване на последиците от извършен терористичен акт.

„Граница на зона на операция” - териториален обхват от наземно, водно или въздушно пространство на Република България, включително намиращите се на територията му сгради, съоръжения, превозни средства, плавателни съдове или въздухоплавателни средства, в рамките на които се извършва антитерористичната операция.

„Лесноуязвими обекти и съоръжения” – туристически обекти, исторически сгради и музеи, места за спорт и отдых, търговски средища и ресторанти, образователни институции, религиозни средища, многоетажни офисни сгради, банки и финансови институции, транспортна инфраструктура, хотели и места за тържества и събития.

„Трудноуязвими обекти и съоръжения” – сгради и обекти, характеризиращи се с ограничен достъп до тях, и сгради и обекти, защитени с достатъчно ресурси за сигурност.

„Зона за сигурност” – съответната територия и/или прилежащата инфраструктура на обекта или сградата, в която се осъществява контрол или пропускателен режим.

**ФОРМИ, МЕТОДИ, СПОСОБИ И СРЕДСТВА ЗА ОСЪЩЕСТВЯВАНЕ НА
ТЕРОРИСТИЧНА ДЕЙНОСТ**

I. ФОРМИ

1. Политически убийства

1.Извършват се най-често от засада, след продължителна подготовка и точни разчети. С тях се цели разстройване и смяна на политическата власт, предизвикване на хаос, безредици, кризи в обществено - политическия живот.

2. Бомбените експлозии

Най-разпространения сред терористичните организации метод, поради това, че съвременните експлозивни предоставят широки възможности, а разкриването на извършителите е трудно. Особено внимание заслужават самовзривявания на „камикадзе”, прилагани най-вече от радикални ислямски терористични организации.

3. Вземане на заложници

Терористичния акт се осъществява след овладяване на сграда, самолет, влак, трамвай, тролей, метростанция, моториса в метро или автобус, и е предпочитан метод за терористични организации, които се стремят към продължителен и силен ефект и отзвук. Този метод дава възможност за отправяне на конкретни искания към държавните институции и използване на средствата за масова информация. Овладяването на обекта се извършва чрез камуфлирано проникване или директно шурмуване. Планирането на всеки терористичен акт се осъществява прецизно с изготвяне на точни разчети. Предварително се изучават техническите и тактическите особености на обектите, мерките за сигурност и възможностите за преодоляването им. Определят се варианти за действие - при водене на преговори (декларации, ултиматуми, искания), при въоръжен сблъсък с органите за сигурност и за заличаване на следи и доказателства.

4. Шантаж

Един от най-често използваните методи от терористите, поради големите възможности на средствата за масова информация, които до голяма степен засилват ефективността на този метод. Шантажът е неизменно допълнение към всеки терористичен акт, но и самостоятелното му използване не е рядкост, защото по сравнително безопасен начин - телефонни заплахи, разпространяване на слухове, листовки, прокламации, ултиматуми - се създава обстановка на несигурност и неверие в държавните структури.

II. СПОСОБИ

1.Смъртоносно въздействие върху големи групи от хора с цел множество жертви.

Най-вероятно терористичният акт се извършва в уязвими (меки) обекти с масово събиране на хора като например зали, ритуални домове, транспортни средства, гари,

летища, големи магазини и супермаркети. С цел търсене на максимално поражение обикновено се търсят затворени пространства, което обаче не изключва възможността да се въздейства и в хода на провеждане на масови мероприятия - митинги, концерти на открито, спортни прояви и т.н. Не следва да се изключва и възможността да се въздейства върху обекти от критичната инфраструктура на страната, въпреки предприеманите мерки по осигуряване на физическата им защита и сигурността на такива обекти.

2. Безразборна стрелба с огнестрелно оръжие,

Извършва се в места, сгради и съоръжения с масово пребиваване на хора с цел създаване на паника и страх, чрез убиване на хора.

3. Взривяване на знакови сгради или обекти Извършва се с цел предизвикване на максимални щети и промишлени аварии или бедствени ситуации.

4. Вземане на заложници или завземане на обществено

5. Използване на оръжие за масово поразяване

6. Проникване в компютърно управлявани мрежи от системи за Управление на ресурси (енергоснабдяване, газоснабдяване, водоснабдяване и др.) с цел нарушаване на нормалния начин на функционирането им и шантажиране на обществото/ кибертероризъм /.

III. ИЗПОЛЗВАНИ СРЕДСТВА

Използваните от терористите средства за поразяване могат да се дефинират по следния начин:

1.Взривни устройства.

2.Транспортни средства.

3.Средства за физическо и психологическо поразяване на много хора, причиняващи значителни екологични щети: токсични вещества; източници на йонизиращи лъчения; болестотворни микроорганизми или техни токсини, предизвикващи различни заболявания.

Веществата, материалите и микроорганизмите, използвани като средство за унищожаване се дефинират като оръжия за масово унищожение / ОМУ /. При това може да бъде използвано оръжие ядрено, биологическо или химическо оръжие, като в близко бъдеще може да се очаква и прилагането на психотронно оръжие.

4. Източници на йонизиращи лъчения

Могат да се използват за терористична дейност по способа на детонирането на ядрен материал, взривяването на „мръсна бомба” или разпръскване на радиоактивно вещество в гъсто населен район. “Мръсната бомба” е най-вероятното средства за постигане на поразяващия ефект, изразяващ се в радиационно замърсяване. Тя е взривно устройство комбинирано с радиоактивен материал с което се цели разпръскване на материала на площ, определена от параметрите на взрива. Основния поразяващ фактор е радиоактивно замърсяване на хора и животни, а като вторични фактори могат да се посочат масовата психоза, замърсяване на техника и материални средства, което ги прави негодни за последващо използване и замърсяване на околната среда.

5. Биологичните оръжия

Микроорганизмите бактерии, вируси, гъбички и техните токсини, както и други организми, които могат да бъдат използвани с цел да причинят болест, смърт или неспособност за действие. Спецификата на биотероризма се състои в използването на живи организми за нанасяне на тежки поражения на хората, животните и растенията като попаднали в подходящи условия (каквито са човешкия и животинския организъм) те се размножават с неимоверна бързина. По този начин се мултиплицира поразяващият ефект посредством заразата. Друга особеност е наличието на инкубационен период на развитие на болестта, което от една страна затруднява разкриването на причините за появата ѝ / терористичния акт /, но от друга дава възможност за реагиране и предприемане на допълнителни мерки за ограничаване на разпространението на причинителите на болестта.

6. Химически тероризъм

Състои се в използването на химически високо токсични и токсични вещества за причиняване на смърт или увреждане на здравето на много хора. При това най-голяма опасност представляват терористичните актове извършени със съчетаване на високо токсично вещество и взривно устройство, задействано на място с масово пребиваване на хора. Друг способ е разпръскването на токсични вещества. Възможно е извършването на терористичен акт по обекти от критичната инфраструктура, в производствения цикъл на които се използват токсични химически вещества или обекти в които се съхраняват такива. В този случай възниква кризисна ситуация, която в значителна степен се приближава до ситуацията предизвикана от промишлена авария с изпускане на токсични вещества.

Очакваните последствия от извършен терористичен акт са изключително тежки, особено ако са използвани ОМУ. От гледна точка на сложност за управление на силите и средствата най-тежка обстановка може да се очаква при терористични актове с вземане на заложници. При това могат да се очаква кризата да се развие и добие трансграничен характер.

ПРЕПОРЪКИ ЗА ПОВЕДЕНИЕ НА СЛУЖИТЕЛИТЕ ПРИ ТЕРОРИСТИЧЕН АКТ ИЛИ ЗАПЛАХА ОТ ТАКЪВ

КАК ДА ПОСТЪПИМ, КОГАТО НАУЧИМ ЗА ПРЕДСТОЯЩ ТЕРОРИСТИЧЕН АКТ /убийство, бомбен атентат, вземане на заложници, шантаж/.

1. Възможно най-бързо сигнализирайте в близкото поделение на МВР или на телефон 112 кога, къде ще бъде извършено.

2. Не се опитвайте сами да предотвратите терористичния акт. Възможно е с действията си да станете жертва и да затрудните работата на специалистите.

3. В случай, че забележите съмнителен предмет, безнадзорно намиращ се на необичайно място, притежаващ неспецифичен мирис, издаващ нехарактерен шум, светлини или съдържащ непознати вещества, не пипайте и не позволявайте на никой да ги докосва. Незабавно сигнализирайте близкото поделение на МВР или телефон 112. Не споделяйте с никого какво сте забелязали освен пред полицейските органи. По същия начин постъпете при получаване на съмнителна пощенска пратка.

4. Ако сте очевидец на извършващо се въоръжено нападение или убийство не се намесвайте, възможно е с действията си не само да усложните обстановката, но и да станете жертва. Опитайте се да запомните и по възможност да запишете това, което сте видели. Веднага сигнализирайте в близкото поделение на МВР или на тел. 112.

КАК ДА ПОСТЪПИМ В СЛУЧАЙ КОГАТО СМЕ ЖЕРТВА НА ТЕРОРИСТИЧЕН АКТ.

1. Ако в близост до Вас избухне бомба и няма пострадали веднага се обадете на тел. 112. Ако има такива, сигнализирайте и поискайте помощ. Помогнете съобразно възможностите си.

2. Осигурете възможност за безпрепятствено придвижване на линейки, на пожарни и полиция.

3. Запазете самообладание, постарайте се да не изпадате в паника. Нормално е да загубите чувство за контрол над събитията, поради непосредствена заплаха за живота Ви.

4. За да избегнете паниката постарайте се да следвате следните стъпки:

- запазете позитивна нагласа;
- фокусирайте вниманието си върху непосредствените задачи;
- поддържайте словесен контакт с околните.

5. Окажете съдействие на съответните органи, като опишете какво се е случило. Следвайте стриктно разпорежданията на полицията.

6. В случай, че бъдете взети за заложници от въоръжени лица, не противоречете и спазвайте указанията им. Не се дръжте предизвикателно, това може да бъде крайно опасно за живота Ви. Последното нещо, което би искал похитителят, е да се наложи да Ви убие. Мъртвият заложник не представлява никакъв коз за водене на преговори.

7. Поискайте вода, храна, дрехи, лекарства и други необходими Ви жизненоважни неща.

8. Опитайте се да създадете контакт с похитителите, бъдете активни, но не агресивни и предизвикателни. Не засягайте достойнството на похитителите.

9. Бъдете търпеливи. Запомнете, похитителите могат да бъдат заловени, имуществото да се възстанови, но човешкият живот е невъзвратим.

КАК ДА ПОСТЪПИМ КОГАТО ПОЛУЧИМ ЗАПЛАХА ПО ТЕЛЕФОНА (МОБИЛЕН ИЛИ СТАЦИОНАРЕН)

1. В случай, че телефонът е включен към система за засичане, опитайте се да продължите разговора максимално дълго, като накарате анонимчика да повтори инструкцията си. През това време изпълнете процедурата по засичането на разговора, съгласно инструкциите които предварително са Ви дадени. Може да зададете следните въпроси: С кого говоря? Как да разбера, че не се шегувате? Защо избрахте точно мен?

2. Запишете точното време, дата когато е прието обаждането (мобилните телефони запазват тази информация).

3. Запишете какво точно е произнесено и от кого, какви заплахи са отправени и какви инструкции са дадени от извършителя.

4. Опитайте се да запомните дали лицето говори с акцент, местен диалект и има ли затруднения в говора.

5. Веднага се обадете на тел. 112 или в най-близкото поделение на МВР.

6. Ако подозирате някого, разкажете за подозренията си в полицията.

Уточнение: Имайте предвид, че ако заплахата е направена по мобилния Ви телефон, същият може да Ви бъде отнет (иззет) за известно време от полицейските експерти.

КАК ДА ПОСТЪПИМ КОГАТО ПОЛУЧИМ ЗАПЛАХА ЧРЕЗ ПИСМО

1. Веднага се обадете в най-близкото поделение на МВР или на телефон 112.

2. Дръжте в тайна писмото, не го пипайте и не позволявайте на други лица да го докосват. Не разкривайте съдържанието на писмото пред никого освен пред полицейските органи.

3. Бъдете непринудени и естествени в поведението си. Ако подозирате някого споделете с органите на полицията.